

ZÁKLADNÍ ŠKOLA HÁJ VE SLEZSKU

okres Opava, příspěvková organizace, Školní 90, 747 92

Háj ve Slezsku

OBSAH:

Identifikační údaje

A/ Charakteristika školní družiny

1. Personální podmínky
2. Ekonomické podmínky
3. Materiální podmínky
4. Velikost a vnitřní organizace zařízení
5. Časový plán
6. Hygiena, bezpečnost práce a ochrana zdraví
7. Podmínky pro činnost žáků se specifickými poruchami učení a práce s žáky mimořádně nadanými
8. Podmínky přijímání uchazečů
9. Podmínky ukončení vzdělání
10. Dokumentace ŠD
11. Spolupráce ŠD s rodiči žáků a jinými subjekty
12. Doporučený postup v případě nevyzvednutí žáka ze školní družiny

B/ Charakteristika, cíle a formy vzdělávacího programu

1. Charakteristika
2. Cíle vzdělání
3. Formy vzdělání

C/ Obsah vzdělání – vzdělávací a výchovné oblasti

1. Člověk a jeho svět
2. Klíčové kompetence
3. Průřezová témata a modelové situace
4. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

D/ Závěr

E/ Přílohy

Školní vzdělávací program školní družiny

Identifikační údaje

Základní škola Háj ve Slezsku, příspěvková organizace, Školní 90, 74792 Háj ve Slezsku
IČO: 70994463
IZO: 600143023
Telefon: 553 773 333 e-mail: skolahaj@volny.cz
Ředitelka školy: Mgr. Sylva Ludvíková e-mail: reditelka@skolahaj.cz
Zřizovatel: Obec Háj ve Slezsku, Antonína Vaška 86, 747 92 Háj ve Slezsku
Starosta obce: Karel Palovský Telefon: 553 773 322
Školní družina, Školní 90 Telefon: 739 579 110
Tento školní vzdělávací program je platný od 1. 9. 2024

A/ Charakteristika školní družiny

Školní družinu může navštěvovat 90 dětí ve věku od 6 – 12 let.

1. Personální podmínky

Činnost školní družiny (dále ŠD) zajišťují osoby odborně kvalifikované v oblasti vychovatelství se zaměřením na tělesnou a výtvarnou výchovu, čtenářství a badatelství. To umožňuje s dětmi v těchto oborech odborně pracovat. Vychovatelky si vzdělání dále doplňují akreditovanými kurzy a samostudiem.

Důležitá je i každodenní spolupráce s třídními učiteli a vedením školy.

2. Ekonomické podmínky

Činnost ŠD je financována ze státního rozpočtu. Úhrada neinvestičních nákladů na žáka je ošetřena směrnicí ZŠ. Platba činí 1000 Kč na školní rok. Částku hradí rodiče převodem z účtu na číslo účtu 35-1850410369/0800. ve dvou etapách I. a II. pololetí.

3. Materiální podmínky

Pro svou činnost ŠD využívá hernu v podkroví (horní družina), hernu v přízemí (dolní družina) a čítárnu v přízemí. Po 13.30 hodině i terasu a zahradu u herny, tělocvičnu, sál školy, kuchyňku, školní hřiště.

Herny jsou vybaveny koberci, žáci mají k dispozici hračky, výtvarné potřeby, dětské hudební nástroje, balanční šikmé plochy, skákací míče, POI náčiní a další. Pro rozvoj čtenářských dovedností využíváme časopisy a knihy. Při pobytu venku využíváme švihadla, míče, gymnastické obruče, průlezky u terasy a jiné.

4. Velikost a vnitřní organizace zařízení

Ve ŠD pracují 3 oddělení. Program je koncipován do počtu 90 žáků.

Vychovatel 1. oddělení ŠD přebírá žáky 1. třídy po vyučování před dolní školní družinou.
Vychovatelka 2. oddělení ŠD přebírá žáky 2. třídy v jejich kmenové třídě.
Vychovatelka 3. oddělení přebírá děti v čítárně nebo v šatně podle aktuálního rozpisu.
Pobyt žáka v ŠD je zahájen jeho příchodem. Odchody žáka se řídí poskytnutými údaji na zápisním lístku. Žák nesmí bez souhlasu vychovatelky ŠD opustit.
Stravování žákům zajišťuje školní jídelna oběd, pitný režim žáků zajišťují vychovatelé.

5. Časový plán

Činnost ŠD probíhá od září do června v následujícím časovém rozvržení:

6.30 - 7.30 Ranní družina

11.30 - 12.30. (12.30 - 13.30) Relaxační a odpočinková činnost

Přebírání dětí od učitelů dle předchozí domluvy, kontrola docházky

Hygiena, oběd

Přesun do herny

Tykadlo - povídání na dané téma podle plánu práce

- řešení aktuálních problémů dětí, provozu aj

- připomenutí bezpečnosti

Četba na pokračování

12.30 - 13.30 (tato část odpadá u dětí, kteří končí vyučování ve 12.30) Odpočinková činnost

Volné hraní podle zájmu dětí

Od 13.00 - 13.40 odvádění dětí k autobusům

13.30 - 15.00 Zájmová činnost

- Odchod dětí do kroužku
- Nabídka zájmových činností (deskové hry, výtvarné a pracovní činnosti, sportovní aktivity)
- Pobyt na terase

15.00 - 16.00 Odpočinková činnost

- Organizace odchodů dětí
- Odpočinková činnost dle zájmu dětí
- Úklid místnosti

15.00 - 15.40 odvádění dětí k autobusům

Po dobu podzimních, zimních nebo jarních prázdnin se po projednání se zřizovatelem činnost ŠD přerušuje.

6. Hygiena, bezpečnost práce a ochrana zdraví

Každé oddělení může pojmout maximálně 30 žáků.

Místnosti jsou vybaveny odpovídajícím osvětlením a umyvadlem.

Koberce jsou pravidelně vysávány a PVC je umýváno mokrou cestou.

Místnosti jsou pravidelně větrány okny a vytápěny.

Lékárnička horní družiny je umístěna v místnosti za kabinetem vychovatele a v dolní družině v zásuvce stolu.

Děti jsou chráněny před činnostmi, které by byly pro ně nebezpečné nebo by mohly škodit jejich zdraví.

Každý úraz musí ihned děti hlásit vychovatelce, která poskytne první pomoc, informuje rodiče a vyplní Záznam o úrazu.

Na počátku školního roku jsou žáci poučeni o BOZP, stejně tak jsou poučeni i nově příchozí žáci v průběhu roku. Dále pak musí být žáci poučeni o bezpečném chování a vystupování před každými prázdninami a každou činností, která to vyžaduje.

7. Podmínky pro činnost žáků se specifickými poruchami učení, práce s žáky mimořádně nadanými

V ŠD respektujeme specifické poruchy učení každého žáka, vytváříme příjemné podmínky a prostředí k jeho všestrannému rozvoji tak, aby se žák se zdravotním postižením mohl zúčastnit všech činností s dodržением všech hygienických i bezpečnostních zásad. Úzce spolupracujeme s rodiči a třídním učitelem žáka.

Talentovaným žákům poskytujeme další formy činnosti k rozvoji podle jejich zájmů. Práci s talentovanými dětmi motivujeme ostatní děti.

8. Podmínky přijímání uchazečů

Podmínkou pro přijetí do školní družiny je odevzdání řádně vyplněné přihlášky (Zápisní lístek), jejíž součástí je sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze ŠD. Žádost o mimořádné uvolnění musí být podána vždy předem písemnou formou.

V žádosti musí být uvedeno jméno žáka, čas odchodu, datum a podpis zákonného zástupce.

Do ŠD může být žák přihlášen v průběhu školního roku, pokud to umožňuje kapacita ŠD.

9. Podmínky ukončení vzdělání

Ukončení vzdělání v ŠD je vždy na konci příslušného školního roku. Předčasné ukončení docházky je možné jen na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

10. Dokumentace ŠD

- Přehled výchovně vzdělávací práce
- Docházkový list
- Zápisní lístek + Návratka ŠD
- Plán práce
- Evidence pracovní doby

11. Spolupráce ŠD s rodiči a jinými subjekty

- společně s rodiči organizujeme vystoupení a kulturní akce

- organizujeme vystoupení pro Domov seniorů Ludmila ve Smolkově
- účastníme se soutěží pořádaných Kabinetem školních družin v Opavě.

12. Doporučený postup v případě nevyzvednutí žáka ze školní družiny

- pokud se vychovateli podaří zákonného zástupce kontaktovat telefonicky, domluví pedagogický pracovník čas a místo předání jiné osobě, se zákonným zástupcem je možné rovněž domluvit, že dítě může odejít z družiny samo, je-li to přiměřené jeho věku a pokud to nevylučuje jeho zdravotní stav. O telefonické domluvě sepíše pedagogický pracovník záznam.
- v případě kdy se nepodaří zákonného zástupce kontaktovat, je nezbytné kontaktovat na prvním místě zástupce nejbližšího obecního úřadu, v jehož obvodu se nachází sídlo družiny, s žádostí o zajištění neodkladné péče o dítě, o které se nemůže postarat zákonný zástupce, ani jiná pověřená osoba – tel. 553773322, 603508601, 734446591

B/ Charakteristika, cíle a formy vzdělávacího programu

1. Charakteristika:

- vychází z RVP pro základní vzdělávání
- je určen pro děti od 1. – 4. třídy
- navazuje na ŠVP školy
- ŠVP je otevřený dokument, který se může doplnit nebo opravit

2. Cíle vzdělání:

- rozvoj osobnosti dítěte
- získání všeobecného přehledu
- pochopení a uplatnění zásad demokracie
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické kulturní skupině
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně
- dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- podpora kreativity a osobních kvalit
- výchova ke smysluplnému využití volného času

3. Formy:

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost formou odpočinkové a spontánní aktivity, rekreační a zájmové činnosti, práci v zájmových útvarech, případně přípravu na vyučování.

ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI - zařazují se zpravidla po obědě nebo ráno po brzkém příchodu dětí do ŠD, mají odstraňovat únavu. Bývají zpravidla klidové, zájmové a poslechové činnosti, četba knih a časopisů pro děti, relaxace s prvky muzikoterapie, společné nebo individuální rozhovory s dětmi. Mohou být také aktivní, jednoduché kolektivní hry. Jejich úkolem je kompenzovat jednostrannou zátěž během vyučování.

SPONTÁNNÍ AKTIVITY – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti, zejména po obědě, při pobytu venku, po organizované části, spontánní hry v rámci ranního pobytu.

REKREAČNÍ ČINNOSTI – přispívají k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek ve formě pohybových her, které bývají rušnější, zařazují se zde tematické vycházky k zájmovým činnostem do okolí, individuální a námětové hry, společenské a stolní hry uskutečňované v herně, na školním hřišti.

ZÁJMOVÉ ČINNOSTI - rozvíjejí osobnost dětí, jejich schopnosti a nadání. Zařazují se zde tělovýchovné a sportovní aktivity, hry, poslechové činnosti, pozorování, experiment, výtvarné aktivity, využívá se prvků dramatické výchovy, hry na hudební a rytmické nástroje, soutěží apod.

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ – je v ŠD prováděna didaktickými hrami, četbou časopisů a knih. Jen na základě požadavku rodičů děti vypracovávají písemné domácí úkoly, které vychovatelka dětem neopravuje.

C/ Obsah vzdělání – vzdělávací a výchovné oblasti

1. Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů. Popis okolní krajiny, orientace v prostoru a čase. (Kompetence činnostní a občanské)

Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, verbální a nonverbální komunikace. Dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně. (Kompetence k řešení problémů komunikativní a sociální)

Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu dne, vytváření pravidelných návyků. Umění využívat účelně a správně svůj volný čas – základy pro využití smysluplných volnočasových aktivit. (Kompetence k trávení volného času)

Rozmanitosti přírody

Vycházky a pobyt v přírodě, pozorování změn, určování stromů, bylin, zvířat, přírodnin a různých úkazů. Využití encyklopedií a atlasů, následné výtvarné zpracování. Pěstování rostlin ve vyvýšeném záhonu, sběr bylin a výroba sirupů. Ekologická výchova – ochrana přírody. (Kompetence k učení a k trávení volného času)

Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, poskytnutí první pomoci při drobných poraněních. Dopravní výchova a bezpečnost v silničním provozu. Pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržování pitného režimu. (Kompetence komunikativní, sociální, interpersonální a občanské)

Informační a komunikační technologie

Základy práce s počítačem, komunikace s internetem - vyhledávání informací, bezpečnost na internetu, tvorba a úprava jednoduchých dokumentů, robotika a programování pro děti.

Člověk a svět práce

Rozvíjení jemné motoriky, pracovní kázně, vytrvalosti, tvořivosti, přesnosti, snaživosti, péle, soustředění a péče o prostředí.

Seznámení se s materiálem na práce plošné a prostorové.

Používání různých pracovních pomůcek a nástrojů.

Udržování pořádku na pracovním místě.

Používání plošných a prostorových skládanek.

Rozlišování rostlin.

Péče o venkovní rostliny, pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích, práce se zahradním náradím.

Konstruktivní činnosti – práce s prostorovými stavebnicemi, práce podle slovního a písemného návodu, předlohy nebo náčrtu, práce s elektronickými hrami nebo hračkami.

Výtvarné umělecké pracovní činnosti rozvíjí smyslovou citlivost - tematické a ilustrační kreslení, modelování, koláže.

Hudební pracovní činnosti – hudba, zpěv a tanec - rozšiřují pěvecký, mluvený projev a hudební rytmus.

V literárně dramatických činnostech rozvíjíme jazykový projev, vyjadřovací schopnosti, kulturu a plynulost řeči, paměť, představivost, pohybovou i mluvenou improvizaci.

2. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu docházky do ŠD. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Kompetence k učení

Vědomě eliminuje rušivé podněty a vytváří si optimální podmínky pro učení. Žák se učí s chutí, práci dokončí, klade si otázky, odpovídá na ně. Získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je při získávání dalších vědomostí a při učení. Používá jednoduché textové zdroje – časopisy, učebnice, encyklopedie, internet.

Kompetence k řešení problémů

Všímá si dění okolo, hledá různé varianty k řešení problémů, nenechává se odradit neúspěchem a směřuje vytrvale k řešení. Chápe, že vyhýbání se problému k cíli nevede. Přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému – rozpoznává, jakých chyb by se mohl při řešení problémů dopustit. Dokončuje započaté činnosti.

Kompetence komunikativní

Žák ovládá řeč, vyjadřuje svá sdělení, myšlenky, pocity, otázky a odpovědi vhodně formulovanými větami. Komunikuje bez ostychu kultivovaně s vrstevníky i dospělými.

Kompetence sociální a interpersonální

Samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci, spolupracuje ve skupině a dělí se o pomůcky a materiál. Rozpoznává nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu. Přijme roli ve skupině. Dokáže se prosadit i podřídit a přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem jednotlivců.

Kompetence činnostní a občanské

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Odhaduje rizika svého jednání a nápadů. Odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých. Chová se odpovědně, s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí. Vnímá krásy přírody a cíleně o ně pečuje. Aktivně se zapojuje do veřejného dění.

Kompetence k trávení volného času

Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech. Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času. Dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času. Plánuje a organizuje své pracovní činnosti.

3. Průřezová témata a modelové situace

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

OSV navazuje na program školy a promítá se v mnoha činnostech školní družiny. Je v něm kladen důraz na kamarádské vztahy, vzájemné respektování se, dodržování pravidel chování a pravidel v komunikaci mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a dospělými, spolupráci a duševní hygienu.

Modelové situace: jsme kamarádi, pomáháme si, umíme se podřídit práci ve skupině.

Mediální výchova (MEV)

MEV se ve školní družině projevuje především při činnostech, kdy žáci získávají dovednosti v oblasti komunikace a při práci s médii. I v tomto průřezovém tématu ŠD navazuje na školní program a snaží se prohlubovat u dětí umění zpracovat, vyhodnotit a využívat podněty z okolního světa. Nabízí dětem smysluplné využití volného času, vedené k týmové spolupráci. Modelové situace: vypravujeme si o aktuálním dění nebo problémech a hledáme řešení, vyhledáváme informace, soutěžíme s ostatními ŠD v různých sportovních nebo výtvarných soutěžích.

Multikulturní výchova (MUV)

MUV navazuje na program školy, prohlubuje poznatky o rozmanitosti kultur, tradic a hodnot. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu, toleranci a vzájemný respekt. MUV se týká i mezilidských vztahů v rámci kolektivu dětí různého věku ve školní družině.

Modelové situace: vypravujeme si o cizích zemích a odlišných národnostech, učíme se cizojazyčné písničky, hrajeme společenské a pohybové hry, které jsou ze všech „koutů světa“.

Výchova demokratického občana (VDO)

VDO rozvíjí při činnostech v ŠD spravedlnost, odpovědnost, toleranci, kritické myšlení, vědomí práv a povinností. Při problémech vede děti ke společnému hledání řešení. Vytváří v kolektivu ŠD demokratickou atmosféru a možnost podílet se na rozhodnutí celku, možnosti vyjádřit svůj názor a navrhnout řešení. Vede děti k dodržování pravidel ŠD a k pochopení významu řádů a pravidel.

Modelové situace: setkání kolektivu před začátkem zájmových činností s možností povídat si o čemkoli – problémy, pochvaly, nápady

Globální výchova (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, GV)

GV v ŠD vede žáky k poznání života v Evropě i na celém světě, k porozumění a respektování sociálních a kulturních odlišností, prohlubuje program školy.

Modelové situace: vypravujeme si o zvycích v jiných zemích / Halloween, Valentýn, Vánoce atd./.

Zpíváme písničky, malujeme a vyrábíme zajímavé výrobky.

Enviromentální výchova (EV)

EV znamená velmi důležité průřezové téma při činnostech ŠD. Vede děti k pochopení a prohloubení poznatků o vztazích člověka a jeho životního prostředí, k odpovědnosti za své jednání, ukazuje ucelený pohled na přírodu a prostředí. Učí základní dovednosti a návyky k odpovědnému přístupu k prostředí. Prohlubuje školní vzdělávací program ve všech jeho oblastech – vliv na zdraví, využití výpočetní techniky, projevy EV v oblasti umění a kultury. Nedílnou součástí jsou konkrétní aktivity ve prospěch životního prostředí.

4. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Provádí je všichni vychovatelé společně i jednotlivě. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem, zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

D/ Závěr

Ve ŠD by se měly děti odreagovat, odpočinout si, ale mohou se také zapojit do práce v různých zájmových kroužcích dle svých zálib.

Proces vzdělávání je ve školní družině Háj ve Slezsku realizován v průběhu všech činností a v kroužcích: Koumák a Florbal

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování, snažíme se je oceňovat a dáváme jim prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Pro život se potřebují naučit domluvit a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi a to nejen s těmi blízkými a přáteli, ale i s lidmi, s nimiž si třeba úplně „nepadnou do oka“. Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.

E/ PŘÍLOHY

Plán činnosti školní družiny

Vnitřní řád ŠD

Informace rodičům /zahájení školního roku/

Zápisní lístek, Zmocnění k vyzvedávání dítěte

Zpracoval: kolektiv ŠD Věra Bielková, Bc. Pavel Švestka, Jana Mlčochová
Háj ve Slezsku 1. 9. 2024